

**Odpowiedzi na pytania dotyczące konkursów nr RPDS.09.01.01-IP.02-02-008/15,  
RPDS.09.01.02-IP.02-02-009/15, RPDS.09.01.03-IP.02-02-010/15, RPDS.09.01.04-IP.02-02-  
011/15 ze spotkań informacyjnych 13, 16, 20, 23 października 2015 r.**

**1. Jak wygląda kwestia partnerstwa w projektach? Czy projekt musi być realizowany obligatoryjnie w partnerstwie czy OPS-y mogą aplikować samodzielnie o środki i następnie realizować projekt? Kiedy powinien zostać wybrany ewentualny partner?**

Nie ma obligatoryjnego obowiązku realizowania projektu w partnerstwie.

Nie mniej należy pamiętać, iż usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym nie są wdrażane samodzielnie przez OPS/PCPR. Wdrożenie tych usług jest możliwe wyłącznie przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej.

Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym w ramach projektów są realizowane:

- a) przez partnerów OPS lub PCPR w ramach projektów partnerskich;
- b) przez PUP na podstawie porozumienia o realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i na zasadach określonych w tej ustawie;
- c) przez podmioty wybrane w ramach zlecenia zadania publicznego na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- d) przez podmioty danej jednostki samorządu terytorialnego wyspecjalizowane w zakresie reintegracji zawodowej, o ile zostaną wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu jako realizatorzy projektu.

W przypadku projektu partnerskiego, warunkiem niezbędnym do spełnienia jednego z kryteriów formalnych w ramach przedmiotowego konkursu jest prawidłowy wybór partnerów, to znaczy:

– Wnioskodawca oraz partner/partnerzy nie stanowią podmiotów powiązanych w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1);

– w przypadku, gdy Wnioskodawca jest podmiotem, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.), wybór partnerów spoza sektora finansów publicznych został dokonany z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów;

– wybór partnerów spoza sektora finansów publicznych został dokonany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu partnerskiego.

Zgodnie z art. 33 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 wnioskodawca, który jest jednostką sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, a więc również OPS czy PCPR, dokonyuje wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów. W szczególności OPS/PCPR jest zobowiązany do:

- ogłoszenia otwartego naboru partnerów na swojej stronie internetowej wraz ze wskazaniem co najmniej 21-dniowego terminu na zgłaszanie się partnerów,
- uwzględnienia przy wyborze partnerów: zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, deklarowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa, doświadczenia w realizacji projektów o podobnym charakterze,
- podania do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji partnera.

Utworzenie lub zainicjowanie partnerstwa musi nastąpić przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Oznacza to, że partnerstwo musi zostać utworzone albo zainicjowane przed rozpoczęciem realizacji projektu i Wnioskodawca składa wniosek o dofinansowanie projektu partnerskiego. Nie jest to jednak równoznaczne z wymogiem zawarcia porozumienia albo umowy o partnerstwie między Wnioskodawcą a partnerami przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Wnioskodawca jest zobowiązany do dostarczenia IOK umowy o partnerstwie lub porozumienia przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu.

## **2. Czy w ramach projektu można zaplanować zatrudnienie nowego bądź sfinansowanie etatu już zatrudnionego pracownika socjalnego, który zostanie oddelegowany tylko i wyłącznie do realizacji projektu?**

Tak, w związku z tym, iż praca socjalna jest traktowana jako instrument aktywnej integracji, to w ramach projektu istnieje możliwość zatrudnienia nowego bądź sfinansowanie etatu oddelegowanego pracownika ale tylko i wyłącznie do świadczenia pracy socjalnej w ramach zadania aktywna integracja. Nie należy jednak traktować tego zatrudnienia tak samo jak miało to miejsce w PO KL, gdzie finansowane były całościowe koszty upowszechniania pracy socjalnej w postaci dodatkowego/ych etatów, jako odrębne zadanie merytoryczne. Ponadto istnieje również możliwość finansowania dodatku do wysokości 40% wynagrodzenia podstawowego wraz ze składnikami, o których mowa w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 10*

kwietnia 2015 r. Powyższe dotyczy również doradców ds. osób niepełnosprawnych. W tym przypadku pracownicy socjalni/doradcy ds. osób niepełnosprawnych stanowią tzw. personel merytoryczny projektu realizujący usługę aktywnej integracji o charakterze społecznym, jaką jest właśnie praca socjalna. Ich zatrudnienie i koszty powinny być adekwatne do rzeczywistego merytorycznego i czasowego zaangażowania w realizację usługi aktywnej integracji. Świadczenie pracy socjalnej odbywa się jedynie wobec uczestników projektu i tylko i wyłącznie w czasie realizacji usług aktywnej integracji. Stąd koszty pracy socjalnej dotyczą jedynie tych pracowników, którzy bezpośrednio realizują kontrakt socjalny, program aktywności lokalnej w ramach projektu. Koszty pracy socjalnej nie mogą odbiegać od kosztów obowiązujących/ponoszonych w ośrodku pomocy społecznej lub powiatowym centrum pomocy rodzinie. Ich wysokość uzależniona jest od wysokości stawek faktycznie stosowanych w OPS/PCPR poza projektami współfinansowanymi z funduszy strukturalnych i FS na analogicznych stanowiskach lub na stanowiskach wymagających analogicznych kwalifikacji. Koszty wynagrodzeń pracowników socjalnych/doradców ds. osób niepełnosprawnych są kwalifikowane zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności...*

**3. Co dokładnie oznacza w Szczegółowym Opisie osi priorytetowych RO WD 2014-2020 zapis: „OPS i PCPR nie wdrażają samodzielnie usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym. Wdrożenie tych usług w ramach projektów ww. jednostek jest możliwe wyłącznie przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej. Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji” ? Czy oznacza to że jeśli OPS zaplanuje do zrealizowania „kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy” to instrument taki powinien zostać w całości zlecony?**

OPS i PCPR nie wdrażają samodzielnie usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym. Usługami o charakterze zawodowym są:

- uczestnictwo w zajęciach Centrum Integracji Społecznej;
- uczestnictwo w zajęciach Klubu Integracji Społecznej;
- praca (zatrudnienie), praktyka zawodowa lub staż w spółdzielni socjalnej, przedsiębiorstwie społecznym lub innym podmiocie, również w przedsiębiorstwie (po konsultacji z właściwym powiatowym urzędem pracy w przypadku, gdy klientem jest osoba bezrobotna);
- włączanie osób z niepełnosprawnością w zajęcia na rzecz aktywizacji zawodowej, realizowane w warsztatach terapii zajęciowej poprzez finansowanie zajęć związanych z uczestnictwem w WTZ (w zakresie nie finansowanym przez PFRON) oraz wszystkich dodatkowych działań na rzecz aktywnej integracji dotychczas nie oferowanych przez WTZ (np. dodatkowe zajęcia aktywizacyjne);

- usługi wspierające aktywizację zawodową; organizacja i finansowanie usług wspierających, w tym: trenera pracy, doradcy zawodowego;
- usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy na podstawie porozumienia o realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i na zasadach określonych w tej ustawie (koszty prac społecznie użytecznych finansowane z Funduszu Pracy i/lub JST stanowią zawsze wkład własny w projekcie);
- subsydiowane zatrudnienie;
- wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy, w tym specjalistyczne wynikające z danej niepełnosprawności i indywidualnych potrzeb (wyłącznie w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem);
- poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy;
- zatrudnienie wspomagane obejmujące wsparcie osoby z niepełnosprawnością przez trenera pracy/ asystenta zawodowego u pracodawcy;
- skierowanie do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej i sfinansowanie kosztów zatrudnienia w ZAZ.

Wdrożenie w/w usług charakterze zawodowym jest możliwe tylko i wyłącznie przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej, w szczególności:

- a) PUP i inne instytucje rynku pracy, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w szczególności w ramach Programu Aktywizacja i Integracja;
- b) CIS i KIS;
- c) spółdzielnie socjalne, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych;
- d) organizacje pozarządowe, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym w ramach projektów są realizowane:

- e) przez partnerów OPS lub PCPR w ramach projektów partnerskich;
- f) przez PUP na podstawie porozumienia o realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i na zasadach określonych w tej ustawie;
- g) przez podmioty wybrane w ramach zlecenia zadania publicznego na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;

- h) przez podmioty danej jednostki samorządu terytorialnego wyspecjalizowane w zakresie reintegracji zawodowej, o ile zostaną wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu jako realizatorzy projektu.

W związku z tym, iż „kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy” w ramach przedmiotowego konkursu są usługami aktywnej integracji o charakterze edukacyjnym, a nie o charakterze zawodowym, to OPS/PCPR mogą samodzielnie realizować tę formę wsparcia, bez angażowania w/w podmiotów.

Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji, gdyż OPS/PCPR zobowiązane są do zastosowania w pierwszej kolejności usług aktywnej integracji o charakterze społecznym wobec rekrutowanego uczestnika projektu, a następnie dopiero ewentualnie pozostałych usług aktywnej integracji.

#### **4. W których działaniach beneficjentem może być Stowarzyszenie?**

W ramach przedmiotowego konkursu beneficjentem mogą być tylko Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie. Natomiast parterem OPS/PCPR w projekcie lub realizatorem usług aktywnej integracji mogą być inne podmioty, w tym np. stowarzyszenia.

Natomiast zgodnie z SZOOP w ramach Działania 9.1 w ramach operacji 9.1. A realizowane oprócz projektów dedykowanych jedynie dla OPS/PCPR, mogą być również projekty na rzecz integracji społeczno – zawodowej, których beneficjentem mogą być:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne j.s.t.;
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej;
- organizacje pozarządowe;
- lokalne grupy działania;
- podmioty ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstwa społeczne;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- PFRON.

Konkursy na projekty na rzecz integracji społeczno – zawodowej, w których beneficjentem może być m.in. np. stowarzyszenie, planowane są do ogłoszenia przez IOK w styczniu 2016 r. Ponadto zgodnie z SZOOP stowarzyszenia mogą być beneficjentem w ramach Działania 9.1 w ramach operacji 9.1. C oraz Działania 9.2 i 9.3.

## **5. Jakie są przykładowe rodzaje działań możliwych do realizacji w ramach przedmiotowego konkursu?**

W ramach przedmiotowego konkursu ogłoszony jest nabór na pierwszy typ projektów realizowany w ramach Działania 9.1 w ramach operacji 9.1. A, tj.: kompleksowe projekty Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze:

- społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej;
- zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, pomoc w utrzymaniu zatrudnienia;
- edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia, dostosowanie wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy;
- zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

Realizacja usług aktywnej integracji odbywa się w ramach zadania aktywna integracja. Dodatkowo w ramach zapewnienia wkładu własnego możliwe jest ujęcie w projekcie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych dla uczestników projektu, jako odrębnego zadania.

Proces wsparcia osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywa się w oparciu o ścieżkę reintegracji, stworzoną indywidualnie dla każdej osoby, rodziny, środowiska zagrożonego ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb. IOK podkreśla, iż wybór działań winien uwzględniać zindywidualizowane potrzeby uczestników projektu.

Szczegółowy katalog usług aktywnej integracji oraz świadczeń pieniężnych i niepieniężnych został wskazany w *Minimalnym standardzie usług i katalogu stawek dla projektów konkursowych realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 przez Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie.*

## **6. Jakie są możliwości finansowania wkładu własnego w ramach projektu?**

Wkład własny to środki finansowe lub wkład niepieniężny zabezpieczone przez beneficjenta, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i nie zostaną beneficjentowi przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków

kwalifikowanych, a kwotą dofinansowania przekazaną beneficjentowi, zgodnie ze stopą dofinansowania dla projektu). Wkład własny beneficjenta jest wykazywany we wniosku o dofinansowanie, przy czym to beneficjent określa formę wniesienia wkładu własnego.

Wkład własny niekoniecznie musi być wnoszony przez OPS/PCPR. Może być wniesiony także przez partnera, jak również uczestników projektu, o ile zostało to uwzględnione we wniosku o dofinansowanie.

Wkładem własnym w ramach projektów OPS/PCPR mogą być zasiłki i pomoc w naturze udzielane zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych w postaci:

- świadczeń pieniężnych oraz świadczeń niepieniężnych, stanowiących zadania własne jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli są adresowane do uczestników projektu;

- świadczeń pieniężnych i niepieniężnych na usamodzielnianie osób opuszczających pieczę zastępczą oraz domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz na kontynuowanie nauki przez te osoby oraz wydatki na utrzymanie osób w pieczy zastępczej z wyjątkiem: pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, pomocy na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych, w tym opuszczających pieczę zastępczą (art. 36, pkt. 2 lit q ustawy o pomocy społecznej oraz art. 140 ust. 1 pkt 1 lit c oraz pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej), które zostały zaliczone do instrumentów aktywnej integracji;

- świadczeń pieniężnych na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla uchodźców, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt. g) ustawy o pomocy społecznej;

- dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, o którym mowa w art. 35a, ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Świadczeniem pieniężnym natomiast może być:

- zasiłek celowy, jak również zasiłek okresowy, jak również wszystkie inne wydatki służące wsparciu osoby w ramach zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego. Należy jednak pamiętać, że zasiłek okresowy jest świadczeniem pieniężnym z pomocy społecznej, którego otrzymanie uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego oraz szczególnych okoliczności przykładowo wymienionych przez ustawę o pomocy społecznej, np.: długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Na podstawie okoliczności dotyczących konkretnej osoby, będącej członkiem rodziny, przyznawany jest zasiłek okresowy na rodzinę. Zasiłek

okresowy obliczany z uwzględnieniem dochodów całej rodziny, przyznawany jest w związku z brakiem zatrudnienia konkretnej osoby dorosłej. Dlatego też nie wydaje się zasadne przy rozliczaniu wkładu własnego dzielenia kwoty zasiłku okresowego w przeliczeniu na osobę. Oznacza to, iż zasiłek okresowy przyznany na rodzinę, w ramach której aktywizuje się osoby w projektach systemowych OPS i PCPR jest kwalifikowalny w całości;

- dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, o którym mowa w art. 35, ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (np. dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych czy np. dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów).

Wkład niepieniężny powinien być wnoszony przez OPS/PCPR ze składników jego majątku lub z majątku innych podmiotów, jeżeli możliwość taka wynika z przepisów prawa oraz zostanie to ujęte w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie, lub w postaci świadczeń wykonywanych przez wolontariuszy.

## **7. Czy są możliwe projekty partnerskie pomiędzy OPS-ami?**

Tak, w ramach przedmiotowego konkursu możliwe są projekty partnerskie między OPS-ami., a także między OPS a PCPR. Ponadto partnerem projektu realizowanego przez ośrodek pomocy społecznej mogą być również inne podmioty, jednak z wyłączeniem osób fizycznych.

Niedopuszczalna jest natomiast sytuacja polegająca na zawarciu partnerstwa przez podmiot z własną jednostką organizacyjną. Zatem nie może zostać zawarte partnerstwo gminy z podległym mu OPS –Em, czy powiatu z podległym mu PCPR-em.

W celu wspólnej realizacji projektu współfinansowanego ze środków RPO WP 2014-2020 może zostać utworzone partnerstwo przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie. Przy czym partnerem w projekcie może zostać każdy podmiot wymieniony w katalogu beneficjentów danego Działania/Poddziałania wdrażanego w ramach RPO WD 2014-2020, niepodlegający wykluczeniu z otrzymania dofinansowania na podstawie art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*.

W nowym okresie programowania – inaczej niż w poprzednim – obowiązywać będzie scentralizowany model partnerstwa, zgodnie z którym umowa o dofinansowanie projektu w ramach RPO WD 2014-2020 zawierana będzie tylko z partnerem wiodącym (liderem) i tylko

on będzie miał status beneficjenta, ponoszącego pełną odpowiedzialność za przygotowanie, realizację i rozliczenie projektu. Partnerzy natomiast będą współuczestniczyć w realizacji projektu i tym samym pełnić rolę podmiotów upoważnionych do ponoszenia wydatków w projekcie. Partner wiodący będzie odgrywał zatem kluczową rolę w projekcie, w związku z czym wskazane jest, żeby był nim podmiot posiadający największy potencjał pod względem finansowym, instytucjonalnym i organizacyjnym oraz odpowiednie doświadczenie, który tym samym wniesie znaczny wkład w jego realizację.

Należy zaznaczyć, że samo zaangażowanie finansowe w przedsięwzięcie w postaci zapewnienia wkładu własnego po stronie jednego z partnerów bez jego dalszego udziału w realizacji projektu, nie będzie warunkiem wystarczającym dla uznania współpracy za partnerstwo. Udział partnera w realizacji projektu nie może mieć charakteru symbolicznego, nieznacznego czy pozornego.

W zakresie wymagań dotyczących partnerstwa oraz realizacji projektu z innymi podmiotami Wnioskodawca zobowiązany jest stosować w szczególności przepisy ustawy, *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020* oraz SZOOP RPO WD.

Beneficjent projektu, będący stroną umowy o dofinansowanie, pełni rolę lidera partnerstwa. Partner jest zaangażowany w realizację całego projektu, co oznacza, że uczestniczy również w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie i zarządzaniu projektem. Przy czym partner może uczestniczyć w realizacji tylko części zadań w projekcie. Udział partnerów i wniesienie zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych lub finansowych, a także potencjału społecznego musi być adekwatny do celów projektu. Opis potencjału społecznego partnera, w tym w szczególności jego doświadczenia będzie przedmiotem oceny przez IOK. Należy zatem wykazać we wniosku adekwatność doświadczenia partnera do specyfiki projektu łącznie w następujących aspektach:

- w obszarze, w którym udzielane będzie wsparcie przewidziane w ramach projektu,
- na rzecz grupy docelowej, do której kierowane będzie wsparcie przewidziane w ramach projektu,
- na określonym terytorium, którego będzie dotyczyć realizacja projektu.

#### **8. Możliwość uzyskania dodatkowego wynagrodzenia dla pracowników socjalnych w ramach realizowania kontraktów socjalnych.**

Szczegółowe zasady angażowania personelu w realizację projektu oraz doposażania jego stanowiska pracy zostały przedstawione w punkcie 6.16 *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 kwietnia 2015 r. w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*. Zgodnie z przedmiotowymi wytycznymi wydatkami kwalifikowalnymi w przypadku wynagrodzenia personelu mogą być nagrody (z wyłączeniem nagrody jubileuszowej) lub premie, o ile są spełnione łącznie następujące warunki:

- nagrody lub premie zostały przewidziane w regulaminie pracy lub regulaminie wynagradzania danej instytucji, lub też innych właściwych przepisach prawa pracy,
- nagrody lub premie zostały wprowadzone w danej instytucji co najmniej 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie,
- nagrody lub premie potencjalnie obejmują wszystkich pracowników danej instytucji, a zasady ich przyznawania są takie same w przypadku personelu zaangażowanego do realizacji projektów oraz pozostałych pracowników beneficjenta,
- nagrody lub premie przyznawane są w związku z realizacją zadań w ramach projektu na podstawie stosunku pracy.

Kwalifikowane mogą być również w przypadku okresowego zwiększenia obowiązków służbowych dotatki do wynagrodzeń, o ile zostały przyznane zgodnie z obowiązującym przepisami prawa pracy. Przy czym dodatek może być przyznany zarówno jako wyłączone wynagrodzenie za pracę w projekcie albo jako uzupełnienie wynagrodzenia personelu projektu rozliczanego w ramach projektu. Dodatek może być kwalifikowalny, o ile zostaną spełnione łącznie następujące warunki:

- możliwość przyznania dodatku wynika bezpośrednio z prawa pracy,
- dodatek został przewidziany w regulaminie pracy lub regulaminie wynagradzania danej instytucji lub też innych właściwych przepisach prawa pracy,
- dodatek został wprowadzony w danej instytucji co najmniej 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, przy czym nie dotyczy to przypadku, gdy możliwość przyznania dodatku wynika z aktów prawa powszechnie obowiązującego,
- dodatek potencjalnie obejmuje wszystkich pracowników danej instytucji, a zasady jego przyznawania są takie same w przypadku personelu zaangażowanego do realizacji projektów oraz pozostałych pracowników beneficjenta,
- dodatek jest kwalifikowalny wyłącznie w okresie zaangażowania danej osoby do projektu,
- wysokość dodatku uzależniona jest od zakresu dodatkowych obowiązków, przy czym w przypadku wykonywania zadań w kilku projektach u tego samego beneficjenta personelowi projektu przyznawany jest wyłącznie jeden dodatek rozliczany proporcjonalnie do zaangażowania pracownika w dany projekt (przez zakres dodatkowych obowiązków należy rozumieć zarówno nowe obowiązki służbowe, nie wynikające z dotychczasowego zakresu zadań, jak i zwiększenie zaangażowania w ramach dotychczasowych obowiązków służbowych pracownika).

Ponadto kwalifikowane jest dotatkowe wynagrodzenie roczne („tzw. 13”), jeżeli tak wynika z przepisów prawa pracy (w tym regulaminów wewnętrznych) i odpowiada proporcji, w której wynagrodzenie zasadnicze będące podstawą jego naliczenia jest rozliczane w ramach projektu.

Forma zaangażowania oraz wymiar czasu pracy pracownika socjalnego świadczącego pracę socjalną na rzecz uczestnika projektu musi wynikać z potrzeb grupy docelowej. Dodatkowo wszystkie działania realizowane przez Beneficjenta muszą być zgodne z przepisami prawa krajowego, w tym z Kodeksem Pracy, Ustawą o pracownikach samorządowych i wewnętrznymi regulacjami.

### **9. Czy jest możliwość włączenia i aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych z naszego regionu?**

Osoby niepełnosprawne mogą być uczestnikami projektów OPS/PCPR i korzystać zarówno z usług o charakterze społecznym, jak i zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym, o ile spełniają pozostałe kryteria grupy docelowej określone w SZOOP oraz w Regulaminie konkursu. Należy podkreślić, że w przypadku beneficjentów, którymi są PCPR, zgodnie z Kryterium dostępu (kryterium grupy docelowej), odsetek osób niepełnosprawnych uczestniczących w projekcie musi być proporcjonalny do ilości klientów niepełnosprawnych w stosunku do ogólnej liczby klientów danego PCPR, a wsparcie w ramach projektu musi być dostosowane do specyficznych potrzeb tej grupy docelowej. Ponadto, zgodnie z innym kryterium dostępu odnoszącym się do grupy docelowej, osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi mają pierwszeństwo udziału w projekcie.

### **10. Co jest potwierdzeniem wskaźnika dotyczącego zatrudnienia?**

Kryterium efektywności społeczno-zatrudnieniowej w wymiarze zatrudnieniowym oznacza odsetek uczestników projektu, którzy po zakończeniu udziału w projekcie zgodnie z zaplanowaną ścieżką podjęli zatrudnienie. Pomiaru ww. efektywności w wymiarze zatrudnieniowym należy dokonywać zgodnie z metodologią określoną dla efektywności zatrudnieniowej wskazaną w **Wytycznych z zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 (Podrozdział 3.2)**. Dodatkowo, sposób monitorowania wskaźnika efektywności społeczno-zatrudnieniowej został przedstawiony i opisany w Załącznikach do Regulaminów Konkursów dla Działania nr 9.1 (dla poddziałania 9.1.1: zał. nr 7, dla poddziałania: 9.1.2, 9.1.3, 9.1.4, zał. nr 9).

Ww. dokumenty określają m.in.:

- dla jakich uczestników projektu mierzona jest efektywność zatrudnieniowa,
- czas i sposób pomiaru,
- rodzaj form zatrudnienia, czas trwania i dokumenty potwierdzające podjęcie zatrudnienia, które warunkują uznanie przedmiotowego kryterium za spełnione.

Na etapie rekrutacji do Projektu OPS/PCPR ma obowiązek zobligować uczestników projektu do dostarczenia dokumentów potwierdzających osiągnięcie efektywności społeczno – zatrudnieniowej, określonej we wniosku o dofinansowanie.

Potwierdzeniem spełnienia wskaźnika, że dany uczestnik podjął pracę jest dostarczenie przez uczestnika projektu dokumentów potwierdzających podjęcie pracy na co najmniej trzy miesiące lub prowadzenia działalności gospodarczej przez co najmniej trzy miesiące (np. kopia umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, zaświadczenie z zakładu pracy o zatrudnieniu, zaświadczenie potwierdzające prowadzenie działalności gospodarczej przez co najmniej trzy miesiące, dowód opłacenia należnych składek na ubezpieczenia społeczne przez co najmniej trzy miesiące prowadzenia działalności gospodarczej).

## **11. Zasady tworzenia partnerstw projektowych z NGO**

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji zasady partnerstwa na lata 2014-2020* w przypadku projektów współfinansowanych z EFS w realizację zasady partnerstwa mogą być angażowane m.in. organizacje pozarządowe, w tym zwłaszcza te, które posiadają wiedzę specjalistyczną w zakresie zagadnień horyzontalnych takich jak równość szans i niedyskryminacja, w tym dostępność dla osób niepełnosprawnych oraz równość szans kobiet i mężczyzn, a także włączenie społeczne oraz wiedzę na temat grup docelowych znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji.

W zakresie wymagań dotyczących partnerstwa oraz realizacji projektu z innymi podmiotami, Wnioskodawca zobowiązany jest stosować w szczególności przepisy *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*, *SZOOP RPO WD* oraz zapisy w Regulaminie Konkursu.

Ww. dokumenty określają m.in.:

- zasady i warunki utworzenia/ zainicjowania partnerstwa, w tym zasady wyboru partnerów oraz czas utworzenia partnerstwa,
- minimalny zakres umowy pomiędzy Wnioskodawcą a partnerem, w tym zakres odpowiedzialności,
- czynniki i uwarunkowania wykluczające zawarcie partnerstwa pomiędzy podmiotami,
- udział partnerów w realizacji całego projektu, w tym wniesienie zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych i finansowych, a także potencjału Społecznego, który musi być adekwatny do celów projektu,
- zasady kwalifikowania, rozliczania i płatności wydatków poniesionych podczas realizacji projektu, podziału zadań pomiędzy Wnioskodawcą a partnerem.

Zgodnie z art. 33 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 wnioskodawca, który jest jednostką sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, a więc również OPS czy PCPR, dokonyuje wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych, a więc np.

NGO, z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów. W szczególności OPS/PCPR jest zobowiązany do:

- ogłoszenia otwartego naboru partnerów na swojej stronie internetowej wraz ze wskazaniem co najmniej 21-dniowego terminu na zgłaszanie się partnerów,
- uwzględnienia przy wyborze partnerów: zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, deklarowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa, doświadczenia w realizacji projektów o podobnym charakterze,
- podania do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji partnera.

Utworzenie lub zainicjowanie partnerstwa musi nastąpić przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Oznacza to, że partnerstwo musi zostać utworzone albo zainicjowane przed rozpoczęciem realizacji projektu i Wnioskodawca składa wniosek o dofinansowanie projektu partnerskiego. Nie jest to jednak równoznaczne z wymogiem zawarcia porozumienia albo umowy o partnerstwie między Wnioskodawcą a partnerami przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Wnioskodawca jest zobowiązany do dostarczenia IOK umowy o partnerstwie lub porozumienia przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu.

## **12. Czy możliwe jest zatrudnienie pracowników socjalnych tak jak to było w projektach systemowych?**

Patrz odpowiedź na pytanie nr 2 i nr 8.

